

**ХУЛОСАИ ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.КОА-014 НАЗДИ
ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ ТОҶИКИСТОН
БАРОИ ДАРЁФТИ ДАРАЧАИ ИЛМИИ ДОКТОРИ ФАЛСАФА (PhD),
ДОКТОР АЗ РЀИИ ИХТИСОС**

Парвандаи аттестатсионии №

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 29.11.2024, №51

Барои сазовор донишани Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич, шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050900-Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз) дода шавад.

Диссертатсияи Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич дар мавзӯи «Такмили механизми идоракунии молияи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050900-Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз) санаи 20 сентябри соли 2024, дар асоси хулосаи мусбати комиссияи экспертӣ барои ҳимоя қабул карда шуд, суратмаҷлиси №65 Шурои диссертатсионии 6D.КОА-014 назди Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734067, ш. Душанбе, кӯчаи Нахимов 64/14), ки он дар асоси фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 октябри соли 2024, тахти №402/шд таъсис дода шудааст.

Докторант (PhD) Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич, соли таваллудаш 28.04.1994, миллаташ тоҷик, шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳоло ба ҳайси ассистенти кафедраи менечмети Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон фаъолият намуда истодааст.

Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич соли 2012 ба Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон (ҳоло Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон) дохил шуда, донишқадаи мазкурро соли 2016 аз рӯи ихтисоси молия хатм намудааст. Номбурда соли 2016 ба зинаи магистратураи Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон (ҳоло Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон) дохил шуда, соли 2018 онро бомуваффақият хатм намудааст.

Соли 2018 ба зинаи докторанти фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D050900-Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз)-и Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон дохил шуда, соли 2021 онро ба итмом расонидааст. Дар рафти иҷрои диссертатсия Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич докторанти (PhD) кафедраи молияи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон ба шумор мерафт.

Мувофиқи нақшаи таълимии шӯъбаи омодакунии кадрҳо ва кадрҳои илмӣ-педагогӣ, аз тарафи докторанти (PhD) 180 кредит аз худ шудааст ва имтиҳони ниҳоиро бомуваффақият супоридааст.

Роҳбари илмӣ:

Хайрзода Шукрулло Қурбоналӣ - доктори илмҳои иқтисодӣ, дотсент, ректори Донишгоҳи давлатии Данғара.

Муқарризони расмӣ:

Султонов Зубайдулло Султонович- доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, профессори кафедраи молия ва қарзи Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон,

Яқубзода Маъруф Садруддин- доктори фалсафа (PhD), дотсенти кафедраи молия ва қарзи Донишгоҳи технологии Тоҷикистон, ба диссертатсия тақризи мусбат доданд.

Муассисаи пешбар – Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар тақризи худ, ки аз ҷониби н.и.и., Давлатмуродов Ш.М. таҳия гардида, дар ҷаласаи яқҷояи кафедраҳои фаъолияти гумрукӣ ва молия ва суғуртаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон баррасӣ ва муҳокима карда шудааст (суратҷаласаи №04, аз 30.10.2024) ва аз ҷониби ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, Насриддинзода Э.С. тасдиқ шудааст, ҳулосаи мусбат додааст.

Дар тақриз чунин ҳулоса шудааст, ки диссертатсияи докторант (PhD) Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич дар мавзӯи «Такмили механизми идоракунии молияи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли вилояти Хатлон)», қори илмию таҳқиқотии мустақилона ба итмомрасида доништа шуда, ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои рисолаҳои доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисос, ки бо “Низомномаи шӯрои диссертатсионӣ” ва “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ” муқаррар шуда ва бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050900-Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз) сазовор мебошад.

Автореферат ва қорҳои илмӣ нашршудаи довталаби дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) пурра мундариҷаи асосии диссертатсияро инъикос менамояд. Дар ҳулосаи мусбат қайд шудааст, ки довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ оид ба мавзӯи диссертатсия барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) 20 интишороти илмӣ, аз ҷумла 10 мақола дар маҷаллаҳои тақризшаванда дорад.

Интишороти довталаб аз рӯйи мавзӯи диссертатсия

Мақолаҳо дар маҷаллаҳои тақризшаванда

[1-М]. Каримов, Б.И. Ҳолати муосири рушди иҷтимоӣ-иқтисодии вилояти Хатлон [Матн] / Б. И. Каримов // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. – Душанбе.- 2024. №2(54), саҳ. 107-118. ISSN; 2308-054X.

[2-М]. Каримов, Б.И., Самаранокии низоми электронӣ омили баланд бардоштани идораи молияи давлатӣ [Матн] / Б. И. Каримов // Паёми

Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (Бахши илмҳои иқтисодӣ). Душанбе. - 2023. - №1, саҳ. 73-78. ISSN-2413-5151.

[3-М]. Каримов, Б. И., Идоракунии ва ташаккули бучети маҳаллии вилояти Хатлон. [Матн] / Б. И. Каримов // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. Душанбе, 2023. №3(48), саҳ. 70-79. ISSN; 2308-054X.

[4-М]. Каримов, Б. И. Арзёбии вазъи иҷтимоӣ-иқтисодии рушди вилояти Хатлон. [Матн] / Б. И. Каримов, Б.Д. Юнусов, // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. Душанбе, 2023. №3(46), саҳ. 240-249. ISSN; 2308-054X.

[5-М]. Каримов, Б.И. Ҷабҳаҳои назариявии идоракунии молияи давлатӣ. [Матн] /Ш.Қ., Хайрзода, Б. И. Каримов // Паёми Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон. Душанбе, 2022.- №4/2(44), саҳ. 351-357. ISSN; 2308-054X.

[6-М]. Каримов, Б.И. Тамоюли идоракунии даромади бучети мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] / Б. И. Каримов // Паёми молия ва иқтисод. Душанбе, 2022. - №1-(35), саҳ. 370-381. ISSN; 2663-0389.

[7-М]. Каримов, Б.И. Тамоюлҳои рушди барномаҳои электронӣ дар низоми идоракунии молияи давлатӣ. [Матн] / Б. И. Каримов // Паёми молия ва иқтисод. Душанбе, 2022.- №2-(31), саҳ. 217-225. ISSN; 2663-0389 .

[8-М]. Каримов, Б.И. Ҷанбаҳои назариявии татбиқи ҳукумати электронӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] / Б. И. Каримов // Паёми молия ва иқтисод. Душанбе, 2022 -№1-(30), саҳ. 233-238. ISSN; 2663-0389.

[9-М]. Каримов, Б.И. Ташаккули низоми электронӣ омили баланд бардоштани идоракунии молияи давлатӣ. [Матн] / Б. И. Каримов // Паёми молия ва иқтисод. Душанбе, 2022.- №3-(32), саҳ. 219-225. ISSN; 2663-0389.

[10-М]. Каримов, Б.И. Нақши низоми электронӣ дар рушди идоракунии молияи давлатӣ. [Матн] /Б. И. Каримов// Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. Бохтар-2021- №1-1(83), саҳ. 238-243.ISSN; 2663-5534.

Дар дигар нашрияҳо:

[11-М]. Каримов, Б.И. Самаранокии барномаҳои электрони дар низоми идораи молияи маҳаллӣ; [Матн] /Б. И. Каримов // ДЭТ маводҳои Конференсияи байналмилалӣ илмию амалӣ доир ба «Таҳқиқоти муҳандисӣ, инноватсия ва сармоягузорӣ дар соҳаи энергетика ва саноат» Бохтар - 25.04.2023- С. 214-220.

[12-М]. Каримов, Б.И Самараноки ва ташаккули барномаҳои электрони дар низоми идораи молияи давлатӣ; [Матн] / Б. И. Каримов // ДЭТ маводҳои Конференсияи байналмилалӣ илмию амалӣ доир ба «Энергетика соҳаи калидии рушди иқтисодиёти миллӣ» Бохтар -22.12.2023- С. 180-187.

[13-М]. Каримов, Б.И. Ҷанбаҳои назариявии рушди молияи мақомотҳои маҳаллии ҳокимияти давлатӣ. [Матн] /Б. И. Каримов // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявии ҳаёти профессорон, устодон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон. (Душанбе 24.28- юми апрели соли 2023). С 211-218.

[14-М]. Каримов, Б.И. Инкишофи соҳибкори байналхалқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] / Б. И. Каримов // Маводи конференсияи илмӣ-амалӣ байналмилалӣ “Масъалаҳои мубрами баҳисобири муҳосибӣ, менеҷмент ва фаъолияти соҳибкорӣ дар шароити саноатикунонии босуръати кишвар”. Рашт-27.05.2023. С. 180-186.

[15-М]. Каримов, Б.И. Ташакулёбии ҳукумати электронӣ ва тамоюлҳои рушди он. [Матн] /Б. И. Каримов// Конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Ташакулёбӣ ва рушди иқтисодиёти рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: воқеият ва дурнамо”. Душанбе,- 28.03.2022 С. 240-246.

[16-М]. Каримов, Б.И. Ташаққули фарҳанги иттилоотӣ дар низоми молиявӣ **TFMis/SGB.net**. [Матн] /Б. И. Каримов// Конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Низоми андозӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таъсири он ба инкишофи иқтисодиёти миллӣ: воқеият ва дурнамо”. Душанбе,- 07.05.2022. С. 187-192.

[17-М]. Каримов, Б.И. Баҳодиҳӣ ба самаранокии барномаҳои электронӣ дар низоми идоракунии молияи давлатӣ. [Матн] /Б. И. Каримов// Конференсияи ҷумҳуриявӣ илмӣ-назариявӣ ҳайати профессорон, устодон ва донишҷӯёни Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (18.23-юми апрели соли 2022). С. 277-282.

[18-М]. Каримов, Б.И. Нақши инноватсия дар рушди соҳибкорӣ. [Матн] /Б. И. Каримов// Конференсияи илмӣ амалии ҷумҳуриявӣ баҳшида ба 20-солагии Ваҳдати миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва эълон гардидани соли 2017- Соли ҷавонон дар мавзӯи “Рушди илм, инноватсия ва технологияҳо-асоси таъмини гузариш аз минтақаҳои аграрӣ-саноатӣ ба саноатӣ- аграрӣ ” Душанбе.- 2017. С. 134-138.

[19-М]. Каримов, Б.И. Таҳлили вазъи макроиқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон. [Матн] /Б. И. Каримов // Маҷмӯи мақолаҳои конференсияи илмӣ- назариявӣ устодон ва донишҷӯёни ДМИТ баҳшида ба соли ҷавонон ва 20-умин солгарди Ваҳдати миллӣ. (Душанбе-21-22 апрели соли 2017). С.- 213-218.

[20-М]. Каримов, Б.И. Қарзи беруна ва омилҳои рӯйпӯшкунӣ он. [Матн] /Б. И. Каримов // Маҷмуаи осори илмӣ Донишқадаи молия ва иқтисоди Тоҷикистон. Душанбе, 2013. С.- 55-61.

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шуданд:

1. Ҷабборов А.– доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор, профессори кафедраи молияи Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон бо чунин эрод:

1. Таҷрибаи тақмили механизми идоракунии молияи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар дигар минтақаҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон омӯхта шуда ва роҳҳои татбиқи он дар вилояти Хатлон пешниҳод мешуд.

2. Ҷурабоев Ғ.Ҷ.-доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи идоракунии давлатӣ ва маҳаллии Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкори Тоҷикистон бо чунин эрод:

1. Муаллиф дар автореферати диссертатсия оиди идоракунии молияи маҳаллӣ ва самтҳои тақмили механизмҳои идоракунии барномавӣ-

мақсаднок нуқтаҳои муҳимро дарҷ намудааст, хуб мешуд, ки алгоритми идоракунии барномавӣ-мақсаднокро дар молияи маҳаллӣ пешниҳод менамуд.

3. Ниёзов М.А – номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи бахисобгирии бухгалтерӣ ва менеҷменти Донишқадаи омӯзгории Тоҷикистон, бо ҷунин эродҳо:

1. Таҷрибаи хориҷии тақмили механизмҳои идоракунии молияи маҳаллии давлатӣ омӯхта шуда, унсурҳои мувофиқ дар шароити вилояти Хатлон татбиқ мегардид;

2. Сатҳи амалигардии консепсияи ҳукумати электронӣ ва истифодаи технологияи рақамӣ дар идоракунии молияи маҳаллии давлатӣ мавриди муқоиса бо дигар вилоятҳои мамлакат, монеаҳо дар ин самт ошкор ва таҳким мегардид.

4. Гулов Б.М – доктори фалсафа (PhD), саромӯзгори кафедраи молияи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав бо ҷунин эрод:

1. Хуб аст, ки дар автореферати диссертатсия (расми 3, саҳ 21) муаллиф самтҳои тақмили банақшагирӣ ва амали механизмҳои идоракунии бучети маҳаллиро тартиб додааст. Вобаста ба ин, хуб мебуд, ки оиди масъалаи мазкур дар автореферат маълумоти нисбатан пуратарро ҷой меод.

Ҳамаи тақризҳо мусбат буда, қисме аз эродҳо хусусияти тавсиявӣ доранд.

Интиҳоби муқарризи расмӣ бо пешниҳоди комиссияи таҳлилии шӯрои диссертатсионӣ, инчунин бо мавҷудияти салоҳият ва мавқеи устувор дар доираи таҳқиқи масъалаҳои мукаммалсозии низоми молиявӣ, мавҷудияти интишорот дар соҳаи мазкур ва қобилияти баҳодихӣ ба аҳаммияти илмию назариявии диссертатсия, ҳамчунин бо розигии шахсӣ барои пешниҳоди тақриз асоснок шудааст.

Интиҳоби муассисаи пешбар бо он асоснок карда шудааст, ки Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар самти илми дахлдор шинохташуда буда, қодир аст, ки арзиши илмӣ ва амалии диссертатсияро муайян намояд.

Шӯрои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи доғалаби дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

- *консепсияе коркард шудааст*, ки бо роҳи тақвият додани ҷанбаҳои ташкилию иқтисодии таъмини рушди низоми молияи маҳаллӣ дар сатҳи минтақа, таҳлили заминаҳо ва тамоюлҳои ба вучуд омадани ҷалби сармоя аз тарафи молияи минтақаҳо ва бо ин роҳ ба самтҳои афзалиятноки иқтисодӣ маҳал сафарбар намудани онҳо, яъне, эҳёи заминаҳои нави идоракунии молияи маҳалӣ, ташкили шаклҳои нави соҳибкории истеҳсолӣ дар маҳалҳо, рушди мақомоти молияи марказию маҳаллӣ дар самти хизматрасониҳои хушсифат, ташкили низоми молияи маҳаллӣ дар рушди маҳал, ноил гардидан мумкин аст.

- **пешниҳод шудааст:** масъалаи фаъолгардони ҳамабастагии низоми молияи маҳаллӣ бо бахшҳои иқтисодиёти минтақавӣ ва бахшҳои иқтисодиёти миллӣ, ҳамчун ҷузъи муҳими рушди иқтисодӣ ва омили беҳтарсозии сифати зиндагии аҳоли, ҷараёнҳои ҳамоҳангии низоми молиявӣ бо иқтисодиёт, коркардҳои дурусти методӣ ва амалии таъсири молияи маҳаллӣ ба рушди иқтисодиёт бо назардошти механизмҳои идоракунии молияи маҳаллӣ дар шароити мураккабии равандҳои ҷаҳонишавӣ.

- **исбот шудааст:** таъсири низоми молияи маҳаллӣ бо бахшҳои иқтисодӣ дар минтақаҳо ҳамчун масоили мубрам ва калидӣ дар шароити муосир, васеъ гардонидани меҳвари афзалиятҳои ба истеҳсолот ва хизматрасонии молиявӣ, дараҷа ва сатҳи идоракунии дар ташаккули низоми молияи маҳаллии байнисоҳавӣ ва дохилисоҳавӣ, арзёбии сатҳи самаранокии идоракунии молияи маҳаллӣ, роҳҳои самаранок ва муассири дастгирии самтҳои афзалиятноки иқтисодӣ, баланд бардоштани ҳавасмандии низоми молиявӣ бо бахшҳои воқеии иқтисодиёти минтақавӣ, муайян намудани дараҷа ва равандҳои идоракунии молияи маҳаллӣ ва роҳҳои баромадан, бардоштани ҳолат ва вазъияти молиявӣ, муайян карда шудааст.

- **омилҳо ва мушкилоти асосӣ,** аз он ҷумла: дар сатҳи нокифояи фарҳанги идоракунии молия дар маҳалҳо, аз он ҷумла бахшҳои воқеии иқтисодиёт, нокифоя будани низоми идоракунии молияи маҳаллӣ, баланд бардоштани фарҳанги идоракунии барномаҳои мақсаднок дар сатҳи маҳалҳо, пешгирӣ аз ғайримақсаднок истифодабарии маблағҳои молияви буҷети маҳаллӣ, пайваस्ताгии зичи молияи маҳаллӣ ба иқтисодиёти минтақаҳо, равандҳои ҷаҳонишавӣ, кандашавии муваққатии ҳамабастагии низоми молияи маҳаллӣ бо иқтисодиёти минтақавӣ дар ҳолатҳои бӯҳронӣ, сатҳи нокифояи пешниҳоди маблағҳои буҷетӣ ба бахшҳои воқеии иқтисодиёт **ошкор ва роҳҳои ҳалли он пешниҳод** гардидааст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқоти мазкур бо он асоснок карда мешавад, ки дар он:

- **муқаррароти** асосии қор бо муҳтавои консепсияҳои бунёдӣ оид ба вобастагии низоми идоракунии молияи маҳаллӣ бо бахшҳои иқтисодиёти минтақавӣ ва нишондиҳандаҳои он, ки дар асарҳои олимони маъруфи ватанӣ ва хориҷӣ, инчунин санадҳои меъёрию ҳуқуқии соҳавӣ баён шудаанд, мувофиқат мекунад ва дар доираи равишҳои концептуалию методӣ, ки дар монографияҳои илмӣ, мақолаҳои тақризшаванда дар маҷаллаҳои ҚОА, маводи конференсияҳои илмӣ-амалӣ, ҳисоботи марказҳои илмӣ тадқиқотӣ, инчунин, дар қонунҳо, стратегияву барномаҳои давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон баён гардидаанд, сурат гирифтааст.

- **исбот шудааст,** ки рушди иқтисодиёт аз низоми молияи маҳаллӣ, аз рушди иқтисодиёти минтақаҳо дар муҳити шаффофи идоракунии молияи маҳаллӣ вобаста буда, ҳамоҳангии байни онҳо дар минтақаҳои Тоҷикистон муайян карда шудааст.

- **консепсияи** фарогири масоили мубрами ҳамоҳангии рушди низоми идоракунии молияи маҳаллӣ бо бахшҳои иқтисоди миллӣ ва минтақавӣ

пешниҳод шудааст, ки сатҳи ҳамбастагии низоми молиявӣ ва ҳамвобастагии онро дар шароити мураккаб будани вазъи иқтисодиёт инъикос намуда, пешниҳоди роҳҳои тақвият додани ҳамкориҳои аҳоли дар раванди даромаду хароҷоти буҷети маҳаллӣ ва бахши воқеии иқтисодиёти минтақаҳо дар бар мегирад.

Вобаста ба масъалагузори дар диссертатсия ҷойдошта самаранок: дар диссертатсия барои татбиқи ҳадафҳо ва мушаххасоти илмию амалӣ усулҳои таҳлили иқтисодӣ, ҳисобҳои оморӣ, мантиқӣ ва системавӣ, инчунин усулҳои моделсозии математикии ояндабинии молияи маҳаллӣ, усули абстрактӣ ва конкретӣ, усули расмикунонӣ, усулҳои индуксия ва дедуксия, усулҳои таҳлили муқоисавӣ ва экспертӣ, инчунин усулҳои гурӯҳбандӣ усулҳои муқоисавӣ ва омилӣ истифода шудаанд. Ҳангоми таҳияи хулосаҳои диссертатсия муаллиф ба ҳуҷҷатҳои меъёрию ҳуқуқӣ, ҳисоботҳои молиявӣ, оморҳои молиявӣ таъя намудааст.

- **баён шудани** методологияи арзёбии самаранокии механизми идоракунии буҷети мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, низоми нишондиҳандаҳои баҳодиҳии фаъолият, пешниҳодҳо оид ба тақмили низоми арзёбии самаранокии идоракунии буҷети маҳаллӣ, ки метавонад аз ҷониби мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ҳангоми мушаххас кардани асосҳои ташкилӣ, ҳуқуқӣ ва методии идоракунии буҷетҳои маҳаллӣ ва қабули қарорҳои идоракунӣ истифода шавад.

- **ошкор гардидани** имконияти арзёбии нишондиҳандаҳои буҷети маҳаллӣ, нақши он дар низоми молиявии минтақавӣ ва механизмҳои идоракунии қисмати даромад ва хароҷоти он дар заминаи таҳлили ҳолати муносири иҷтимоӣ-иқтисодии рушди вилояти Хатлон.

- **аз нав тақмил додани:** усули мониторинги раванди идоракунии буҷети маҳаллӣ бо пешниҳоди асоснок оид ба тақмили механизмҳои идоракунии барномавии мақсаднок дар баланд бардоштани самаранокии даромад ва хароҷоти буҷети маҳаллӣ.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи докталаби дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) дар он аст, ки хулоса ва муқаррароти асосии диссертатсия асосҳои методологияи баҳодиҳии самаранокии идоракунии буҷети маҳаллиро таҳия намуда, шартҳои идоракунии самаранокӣ буҷети давлатиро муайян мекунад ва ба баланд бардоштани самаранокии идоракунии буҷети маҳаллӣ мусоидат хоҳад кард.

тавсияҳои методӣ ва амалии таҳиякардаи муаллиф дар раванди тадриси фанҳои «Молия», «Идораи молияи давлатӣ», «Молияи минтақавӣ», «Психологияи идоракунӣ», «Молияи қорхона», истифода қардан мумкин аст.

- **стратегияи** таъмини ҳамгироии молияи маҳаллӣ бо бахшҳои афзалиятноки иқтисодиёт дар сатҳи маҳал дар шароити равандҳои ҷаҳонишавӣ ва дигар мураккабиҳои ҷойдошта пешниҳод шудааст.

- **пешниҳод шудааст:** а) рушди босуботи иқтисодиёти кишвар дар минтақаҳо барои дарёфти самаранокии идоракунии молияи мақомоти маҳаллӣ ҳокимияти давлатӣ дар сатҳи фарогир ва меҳварӣ бо бахшҳои иқтисодиёт дар Тоҷикистон мувофиқи мақсад мебошад; б) нақши молияи маҳаллӣ дар рушди бахшҳои иқтисодиёти маҳал таъвият дода шуда, дастгирии ҳаматарафаи бахши институтсионалӣ бо роҳи самаранокии идоракунии молияи маҳаллӣ зарур доништа шудааст; в) дар доираи таҳқиқот усули мониторинги истифодаи маблағҳои буҷети маҳаллӣ таҳия карда шуд, ки ба самараноктар фаъолияти механизмҳои идоракунии молиявӣ дар сатҳи маҳаллӣ мусоидат мекунад.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки:

- **гояи таҳқиқот** ба муқаррароте асос ёфтааст, ки барои баланд бардоштани дараҷаи некуаҳволии аҳоли ва таъмини рушди иқтисодиёти маҳаллӣ молияи маҳаллӣ мавқеи асосиро ишғол намуда, дар ташаккулёбии иқтисоди минтақавӣ дар вилояти Хатлон ҳамчун зеризоми иқтисоди миллии кишвар нақши калидиро мебозад.

- **самтҳои** ояндадори рушди иқтисодиёти маҳалли ва расидан ба ҳадафи саноатикунонии босуръати кишвар ба татбиқи масоили мубрами сатҳи молияи маҳаллӣ бо бахшҳои иқтисодиёт тавассути самаранокии идоракунии молияи маҳаллӣ амалӣ гардида, махсусан доир ба идоракунии молияи маҳаллӣ ва вобаста ба воқеиятҳои татбиқшавии он пешниҳодҳои мушаххас карда шудаанд.

- **методологияи** амали механизмҳои идоракунии молияи мақомоти ҳокимияти маҳаллии давлатӣ дар ташаккулёбӣ ва маблағгузории захираҳои молиявӣ ба бахшу соҳаҳои ҳудуди муайян нақши муҳим дошта, дар таъмини рушди низоми иҷтимоӣ-иқтисодии маҳал аҳамияти калидӣ дорад.

- **равиши илм** асоснокшудаи тавсияҳо раванди таҳқиқот усулҳои илмӣ умумӣ ва усулҳои шинохта, аз ҷумла, таҳлил, усули абстрактӣ ва конкретӣ, усули расмикунонӣ, усулҳои индуксия ва дедуксия истифода шудаанд. Ҳангоми коркард ва ба низом даровардани маълумот усулҳои таҳлили муқоисавӣ ва экспертӣ, инчунин усулҳои гурӯҳбандӣ истифода шудаанд.

- **муайян карда шуд**, ки натиҷаҳои сифатӣ ва миқдории таҳқиқот тавассути манбаъҳои муътамади назариявӣ ва амалӣ таъйид гардида, истинод ба адабиёти иқтибосгардида бо риояи муқаррароти мавҷуда сурат гирифтааст. Диссертатсия аз санҷиши асолати илмӣ гузашта, маълумотнома аз барномаи “Антиплагиат” сароҳатан сатҳи онро 80,2% ва автореферати онро 81,42% нишон додааст.

Саҳми шахсии доктарабон дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки тамоми марҳилаҳо ҷиҳати иҷрои нақшаи кории илмӣ, ба монанди таҳияи мавзӯ, асосноккунӣ ва мубрамияти он, мақсадгузорӣ ва иҷрои вазифаҳои он, таҳлил ва асосноккунии нишондиҳандаҳои низоми молия бо иштироки бевоситаи муаллиф гузаронида шуда, равандҳои идоракунии рушди низоми молияи маҳаллӣ бо бахшҳои иқтисодиёт дар Тоҷикистон мавриди таҳлил қарор гирифта, натиҷаҳои мушаххас ба даст

оварда шудааст. Ҳамзамон, саҳми муаллиф дар омода ва нашр кардани 20 мақолаи илмӣ зоҳир мегардад, ки аз ҷумла 10-тои он дар маҷаллаҳои тақризшавандаи шомили феҳристи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон интишор гардидааст.

Шурои диссертатсионӣ ба хулоса омад, ки таҳқиқоти диссертатсионии Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич дар мавзуи «Такмили механизми идоракунии молияи мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон (дар мисоли вилояти Хатлон)» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050900-Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз), кори мустақилона анҷомшудаи илмӣ ва таҳассусӣ маҳсуб ёфта, дорои мубрамаи, нағзониҳои илмӣ ва аҳамияти назариявӣ амалӣ мебошад ва дар таҳкими асосҳои назариявӣ методии мукамалсозӣ ва идоракунии низомии молияи маҳаллӣ саҳм гузошта, имкон медиҳад, ки масоили ҳалталаби соҳа ҳаллу ҷасл гарданд. Диссертатсия ба бандҳои 9.2; 9.3; 10.3;10.1;10.3;10.5;10.7;10.9;10.13; ва 11.10-и Шиносномаи ихтисосҳои илмии КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6D050900-Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз) мувофиқат мекунад.

Дар маҷлиси Шурои диссертатсионии 6D.KOA-014 аз санаи 29.11.2024 қарори сазовор донишманди Каримов Баҳромҷон Исматуллоевич барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи 6D050900-Молия (6D050901 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз) қабул карда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ аз 16 нафар аъзои шуро 15 иштирок доштанд, аз ҷумла мутахассисон 6 нафар аз рӯйи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда. Аз 15 нафар аъзои шуро диссертатсионии дар ҷаласа иштирокдошта овоз доданд: ба тарафдории додани дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисос: «Тарафдор» – 15 нафар, «Муқобил» – нест, «Бетараф» – нест, бюллетенҳои беэътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор

Фақиров Ҳ. Н.

Котиби илмӣ шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои иқтисодӣ

Убайдуллоев Ф.К.

29 ноябри соли 2024.